

a., Zsoltárok, melyek nem mondanak ellent Jézus tanításának.

b., Zsoltárok, mint a fentiek, de csak az utolsó egy-két sorban ütköznek Jézus tanításával; ezek elhagyásával jól használható énekszövegekké válhatnak, mert nagyon szép gondolatokat tartalmaznak.

c., Vannak énekek, melyek kizárólag a zsidó történelemmel foglalkoznak; ezeket talán elhagynám.

d., Zsoltárok, melyek teljesen ellentmondanak a jézusi tanításnak, ezek a kihagyandók.

Ilyen megkötésekkel kb. 60 zsoltár marad a kezünkben. Ez azt jelenti, hogy minden hétre, plusz az ünnepekre jut egy-egy ótestamentumi ének, amely segít annak a hétnek, ünnepnek a mondanivalóját, fényét kiemelni.

1921. április 3.

NÉMETH LÁSZLÓ

MÁSSÁG (RÉSZLET)

De azzal kezdtem, hogy időnként azt veszem észre, hogy más másságát nem szeretem. Azt hiszem olyankor történik ez, amikor mást várok el a másiktól, mint amit Ő ad. Az első reakcióm, hogy idegen, mert eltér az én elképzelésemtől. Idegen, más - nem szeretem. Ez az érzelmi viszony jelenik meg először. Érzem, átélem, de közben homályosan elkezd egy másik érzés is áramlani bennem. Amikor én vagyok egy ilyen helyzetben, mennyire nem szeretem, hogy mást akarnak tőlem, mint amit én adni tudok, akarok vagy képes vagyok. Ez az érzés - lehet, hogy önzőségéből - fontosabbá válik, mint az idegenség. Ha én elvárom velem kapcsolatban, akkor az egyértelmű számomra, hogy a másikkal kapcsolatban ezt ne tegyem. Hamvas a realizálással kapcsolatban úgy fogalmaz, hogy "realizálni, annyi, mint a más iránt támasztott követelést azzal kezdeni, hogy azt először önmagam váltom be". Ez az alapállás, ami meghatároz. Megint a magam szeretetének körébe érkeztem. Az előbb azt mondtam, lehet önzőségéből fordulok a második érzés felé inkább. Észrevétlenül a másik azonosítását használtam saját jelenségem leírására. Önzőség csak a másik vonatkozásában és a másik szempontjából megfogalmazva érvényes nézőpont. Saját szempontomból soha nem minősülhet semmi önzőségnek. Ez nem kóros befelé fordulás, hanem önmagam kiterjesztése. Abban a pillanatban,

amikor a másokra is érvényes mindaz, ami önmagamra, akkor a másik részemmé válik, azonosságunk belőlem fakad - és nem tőle függ. Ezzel helyzetbeállító szerepem lesz, nem a másiktól függő, helyzetet elfogadó. Beállító szerepem abban lesz, hogy a magam számára megköveteltem, a másik számára biztosítom, és abban a pillanatban az a tisztelet lép a szituáció érvényességébe, hogy a másik megérzi, megéli az elismert egyéniségét, teljességét, egyediségét. Ezzel az alaplépéssel lemondok a kapcsolat rejtett küzdelméről - a másik meghatározásáról. Nem meghatározok, nem elvárok, hanem befogadok. A nyitottság, az odafordulás, az Ő meglátása, meghallása adja azt az alaphelyzetet, hogy megélhető a kiterjesztett énrel való közösség.

BULÁNYI GYÖRGY

„AKIK AZ ÜLDÖZÉSBŐL JÖTTEK”

Az első kisközösségi per, a később rólam elnevezett Bulányi-per során tartóztattak le, 1952 augusztusában. Ekkor a hivatalos egyházat a már ismert módszerekkel — „megfegyelmelte” a hatalom: 1948 végén Mindszenty bíborost letartóztatták, 1950 nyarán a szerzeteseket elhurcolták, majd ugyanennek az évnek az őszén létrejött az első „megegyezés” a magyar kormány és a püspöki kar között. 1951 tavaszán a megegyezési tárgyalásokat vezető Grósz Józsefről is kiderítették, hogy hazaáruló. Az AVH-sok beköltöztek a püspöki aulákba, átvették az egyházmegyéek pecsétjeit, minden küldeményt ők bontottak föl, levél a püspökségről csak az általuk rátett pecséttel mehetett ki. A hivatalos egyháznak gyakorlatilag semmiféle mozgástere nem maradt. Bármit akart cselekedni, csak AVH-s engedéllyel tehetett, vagy amit tett, kénytelen volt ÁVH-s parancsra tenni.

A kisközösségek — a hihetetlen mértékű, az egész társadalmat átható félelmi állapotban — úgy éltek, ahogyan élhettek. A korra, a gyanúsítgatásokra és a fölszított bizalmatlanságra jellemző, hogy 1951 végén valaki azt mondta rólam a győri aulában: Bulányi biztosan ÁVH-s megbízott, valószínűleg beépítették, különben volna annyi esze, hogy tudná, ebben a helyzetben mindent abba kell hagyni.

A mi letartóztatásunkkal elkezdődött a kisközösségek üldözése, mely két évtizedig tartott. 1970-ben a regnumi atyák pere volt az utolsó a sorban.

1951. november 30-ig kellett az egyházmegyéeknek végrehajtaniuk azt a rendelkezést, mely szerint azokat az egyházmegyei szolgálatba átvett szerzeteseket, akiket az állam nem fogadott el, menesztetni kellett. így